

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrație tipografică arhiepiscopală Sibiu, strada Măcelariilor 47

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacție „Telegraful Român”, strada Măcelariilor Nr. 47,

Epișoare nefrancate se refuză. — Articole nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 or., — de trei ori 15 or., rândul cu literă garamond — și timbru de 30 cr. pentru
se care publicare.

„TELEGRAFUL ROMAN“,

cu 1. Ianuarie 1883, intră în anul al XXXI dela întemeierea lui.

Credincios misiunei sale, „Telegraful Roman“ s'a luptat și se luptă pentru interesele poporului român.

El a apărăt și spărat, pe lângă toată modestia puterilor de care dispune, interesele poporului român pe terenul național politic; național bisericesc, național social și economic, fără a perde din vedere datorințele sale patriotice în sensul cel adeverat, dictat de ființa comunității politice în care trăim și de firea istorică și etnică a acesteia.

Nu numai a apărăt „Telegraful Român“ și apără, ci caută să și promoveze interesele poporului căruia este dedicat dela întemeierea lui.

În fața evenimentelor ce continuă desvoltarea lor începută la 1848 prin introducerea erei libertăței, „Telegraful Român“ nu și va părăsi drumul croit. Apărarea naționalității pe terenurile indicate mai sus este acum mai ardătoare ca în întreg periodul dela 1848 până acum. Evenimentele, cu căt înaintă în timp, cu atât aproape mai mult deslegăre definitivă și problemelor care au să redea libertatea popoarelor monarhiei așa după cum li se cuvine. Egalitatea proclamată înainte cu treideci și cinci de ani încă nu e perfectă, are însă să devină perfectă. La perfectiunea egalității însă se cere neîntreruptă activitate. Si pentru ca activitatea se fie roditore ea nu trebuie să fie singuristică, a unuia sau a unoră măcar. Toți membrii unui popor care aspiră la un bun ideal sublim trebuie să contribuie la elutarea lui. Fără de a sci unii de alții, o activitate, care se fie în stare a produce un rod după cum îl pretindem, nu se poate. O întâlnire de idei și de păreri cooperatoare este indispensabilă. Întâlnirea aceasta însă se face în diastrică.

Precum se vede, nu facem reclamă egoistică. Dacă indigitană la necesitatea întâlnirii ideilor prin mijlocirea diastristică, indigitană la un ce indispensabil astăzi pentru poporul care vrea să trăiască — indigitană la diastristica română preste tot, din care facem și noi parte.

La o parte dar cu indiferentismul și cu indolența acolo unde se mai află, și mai mult zel pentru afacerile publice, prin care se realizează bunurile ideale ale popoarelor.

Pentru că precum despre individ, numai atunci se poate dire că trăiesc, când scie despre ceea ce se petrece cu el și despre ceea ce se petrece în jurul său, aș și cu orii care popor. Altfel vegetează și vegetațiunea unui popor încurajeză numai rapacitatea altora căruia nu se sfiese a se declara moștenitorii drepturilor celui nepăsat.

Articulii cari apar în presa maghiară pentru asimilarea noastră, cu alte cuvinte, pentru prefacerea noastră în maghiari, fac evident că românii trebuie să fie neadormiți, se stea la pânde, pentru ca viața lor, păstrată mii de ani prin multe visoruri, să nu se stîngă acum, când lumina soarelui dreptății străbate și resfiră negurile din trecut.

Să ne folosim dar de mijloacele ce ne sunt puse la dispoziție.

În particular noi, cari încă cugetăm că contribuim cu modestele noastre puteri la ajungerea bunurilor naționale-patriotice de diverse naturi, credem că nu e nici o nemodestie din partea, dacă invităm pe pl. t. public a ne sprințu în lupta cea sacră, care ne obligă pe toți, a sprinții respărdirea ideilor prin cari să ajungem la bunurile aspirațiunilor noastre legitime.

Luptam o luptă grea, dar leală. Oamenii împărțiali și cu simț de dreptate nu ne vor pute băga nici o vină pentru că luptăm.

Nu vom se asuprim pe nimenei, ci vom se nimenie să nu fie asuprit.

Premițând aceste și repețind încă odată momentuoșitatea situației actuale nu vom greși dacă încheiem cu invitația la conlucrare comună, fie care după puterile sale, unii comunicând alții primind cele comunicate spre a sci toți cele de scut impreună.

Pentru că putem noi împleni aceasta ne vom săli și a ne face datoria, po căt va fi cu putință chiar și mai mult ca în trecut.

Publicul prenumere căt mai numeros, ca cu atât mai bine se ne poate controla.

Condițiunile prenumerațiunii se află în fruntea foaiei.

(Cu ocazia acestei anunțări că cu Nr. 1. vom începe în „Foile“ publicarea unei lecturi de distracție și tot odată instrucțivă:
Cristian Waldo sau Câile morocului, Roman de George Sand trad. de E. B.)

**Din cauza ss. Serbători
ale Crăciunului urul urmă-
tor va fi Marti în 28 De-
cemvre.**

**„Si pre pămînt pace, între o-
meni bunăvoie“.**

Cuvinte sublime, pentru că sunt
cuvinte ceresici.

Pace pe pămînt, bunăvoie între
omeni.

Se poate ceva ce se întreacă da-
rurile aceste imbiate omenimile din
ceruri?

Toate avuțiile pămîntului, toate
desfășările lumii sunt o nimică pre-
lăngă pacea și bună voirea între o-
meni. Mai mult. Acele dintău pen-
tru sine preface pe oameni în vră-
majici reciproci; vrămajesci preface, pe
unde poate străbate, din față pămîntul
unui înfern cu foate groazele lui;

pre când pacea și bună voirea între
oameni promovează linisnice spiritelor,
încurajeză cultura în toate ramurile

ei și preface pe oameni în angheri,
față pămîntului și o schimbă din pu-
stietății în raiuri pămîntesci.

Sunt rari momentele, în care o-
menii se lasă și cu conduși de durările
cerurilor și cu toate că sunt rari și
am putea dire, momentane, putem nega
oare, că ce avem bun, ce avem fru-
mos și plăcut pe pămînt sunt pro-
ductele acelor momente în care o-
menii sunt pacinici și păstrează bună-
voie între sine? Scîntia, artele fru-
moase, industria, agricultura înfloresc
prin conlucrarea păcii și a bunei
voiri între oameni. Turburările, ura
produces certe, frecără și resboză și
urmele acestora sunt sălbăticia spiri-
telor, produc cadavre, trupuri mutilate,
figuri omenești pălate și învelite în
trenje, sporii de moriminte, putiș-
ture agilor, teicuioi fumegători și
ruine.

Dar ce ne trudim în desert! Cu-
vintele ceresici, cu care am introdus
sărurile aceste rezună între oameni de
mii de ani. Schințeia divină le au să-
dit în alte forme încă cu mult mai
mai înainte în sufletul omenesc. Ele, și

dacă nu, așa respicate, le găsim im-
brăcate în altă formă în clasicitatea
păgână. Oamenii, le au audit, le aud,
le cunosc însemnată, dar vor ne-
contenit să se conformeze lor?

Nu.

Pare că planează un blâstern de
asupra omenimiei, pentru că escindu-le,
nu vrea să le scie, să ciindule, în
loc să le aplice, fauresc arme din ele
ca să le întrebuneze spre scopuri
contrare, păci și bunei-voiri.

Societăți mari contra altor soci-
etăți mari se văd mestesugind cum să
domnească sub pretețele felicită a unele
peste altele. Societăți mari contra
altor societăți mici se văd calculând
cum să le înghiță pe acestea din urmă.
Și până să și ajungă scopul cătă
amărcuire nu trebuie să înghiță popa-
rările, cari constituie societățile mari și
mici, atacând și apărânduse.

Dar dacă ar fi numai reciprocita-
tatea între complexele societăților,
după cum sunt grupate!

Răul, pătrundea cu mult mai tare
în straturile omenimiei. Membrii unei
și ale cărei societăți sunt turburăți în-

tre sine pentru scaca de domnie, de
supremă.

Ce exemplu mai trist se poate în-
priviță aceasta de cum ne infățeșeză
aproape fară de excepție organele
de publicitate ale acelui părți a soci-
etății, numite oficial Ungaria, care se
dice naționalitate maghiară? În loc
de a domni pacea și bună voirea în-
tre noi și acei pe care li reprezintă
organele de publicitate din cestiu, după cum au promis cu cea mai mare
solemnitate prin acel articol de legă-
(44 din 1868), conform căruia „fecare
cetățean“ este „egal îndreptățit“, „în-
ține să de ori și care naționalitate“; în
loc de a domni, pacea și bună voirea în-
tre noi și acei pe care li reprezintă
organele de publicitate din cestiu,
după cum au promis cu cea mai mare
solemnitate prin acel articol de legă-
(44 din 1868), conform căruia „fecare
cetățean“ este „egal îndreptățit“, „în-
ține să de ori și care naționalitate“; în
loc de a domni, pacea și bună voirea în-
tre noi și acei pe care li reprezintă
organele de publicitate din cestiu,
pentru ca din comunicația noastră se
facem un rai pămîntesc cu toții im-
preună: ne vedem unii infestați în
drepturile, care dic că ni le garantează,
ne vedem batjocoriti în trecutul nostru
îndepărtat în seculi și în cel mai recent,
ne vedem prigojniți chiar și ni se pună
în perspectivă o prigone și mai intensivă
sub pretețul lipsiei de rea-
maghiarisarea oamenilor, cari

nă fost nici ei maghiari, nici moșii și strămoșii lor vre-o dată.

Nu mai e vorba înaintea presei maghiare că în anumite împreguri, normate în legile facute de căi pre cari acea presă i reprezentă, să ne bucurăm și noi cări nu sunt maghiari de drepturi cardinale. În biserică noastră recunoscute de același legi, în școală noastră și precum vedem în familie chiar să pregătesc un nu de pace și a ne arăta voirea ei, care numai bună nu poate.

Cetitorii nostri își aduc aminte de articolul ce am reproduc după „Pesti Napló”, în care se predica înființarea unei reununi centrale de maghiarizare pentru Transilvania cu reședință în Cluj. „Ellenzék”, inițiatorul acestei idei, a revenit asupra ei (în 28 Decembrie n. Nr. 295) printăr un articol, în care se proclamă conturbarea naționalității noastre sub pretețestul că „statul maghiar în organizare trebuie răglimat de o soțietate maghiară organizată cu tărie.”

De astădată prigonirea naționalităței noastre, căci în Transilvania mai cu seamă de aceasta poate fi vorba, este imbrăcată în frumos vestiment al unei reununi maghiare de cultură (*Magyar kulturegylet*). Despre ce cultură poate fi însă aici vorba, pe largă cuvintele citate mai sus, se mai poate vedea din altele, prin care cu provocare la germani, la slavi și la latini arată că staturile astăzi se constituie pe baza rasei; mai lămurit însă se poate vedea, că acțiunea reunii se are să fie îndreptată asupra Câmpiei, Uniadării și Albei, cu toate că din programă nu lipsește nici România și Bucovina.

„Ellenzék”, la alt loc, în același număr, mai spune că a primit multe epistole prin care, de bună seamă maghiarii, arată un interes deosebit pentru „reuniunea de cultură maghiară și întrebă dacă e înființată deja sau în ce stadiu se află înființarea”. Ba „Ellenzék” publică și un ofert de 5 fl. pe tot anul în dece ani pentru „Cultură maghiară”, din partea unui Borbáth Sándor (Alecsandru Bár bat), a cărui strămoș de sigur a venit cu Arpad de odată în Transilvania și care „silit”, dar nu de dragul românilor, va fi luat nume românesc, pe care îl păstrează strănepotul și acum după re-maghiarizare.

Cumcașa școală noastră nu se bucură nici de pace nici de bună voire am arătat cu exemplul destul de păcate, atât din procedură organelor oficiale că și din bunăvoirea presei maghiare. „Pesti Napló” pună multă silință a ne timbra și biserică, penetrând în ea rugăciunile și cântările

se severesc în limba română, de cub de daco-romanism. Nu mai lipsește mult și fie care casă, fie care familie, care îndrănescă a mai păstra limba română în sinul ei va fi întărită de cub al daco-romanismului.

Și ca lucru să fie perfect, Hunfalvy și a adunat într-o carte căt o Alianță toată erudiția sa de mai mulți ani, pentru că se dovedească, că români au venit în locurile aceste în care se află maghiarii ca se romanizeze pe stăpâni sub a cărui stăpâni s'au supus: erau alt „erudit” să apucăt în timpul din urmă se spună ca toate tineriturile locuite de români au fost odată locuite numai de maghiari; un altul tot așa de „erudit” a luat asupră și nobila sarcină se tăseze pe românii din Transilvania (în P. L.) cari în 1848–49 și-au apărat existența și au tănut în dinastia și tronul, de orde de lotri și uci-gași.

Și pentru ce literatura aceasta? Pentru se arate că români sunt nici oameni nestatorni, că români nu sunt români ci numai maghiari romanizați, că sunt oameni cu aplăcări reale și nu sunt vrednici de altă decât a face din ei maghiari.

Inregistrarea a tot ce se scrie în presă ungurească în chipul și în tonul acesta la adresa noastră ar fi prea lungă, cănd neam pune se înregistram toată grăboiașitate căte se scriu la aceeași adresă a noastră. Ajunge și că cuprind coloanele anguste ale foaiei noastre ca se arătăm cătă pace, cătă bunăvoie se oferă din partea compatrioților, care odinioară faceau monopol, se înțelege cu gura și pe, hărție, cu liberalismul naționalităților precum față aji cu necesitatea maghiarizării a tot natul ce respiră aer pe pământul țărilor coroanei ungurești.

Când am vrea se mesurăm și noi, nu cu aceeași mesură, ci cu una mai mică, dar cu mult mai justificată, care n-ar trebui se străgă și noi în lumea largă după o reunire de cultură, care să ne aperă de maghiarizare și să ne reromanizeze pe toți „nemesii” plus românii maghiarizați din secuime? Căți magnăți, căți nobili sunt în Transilvania de origine maghiară? Uigurenil maghiari păne de curând numeau pe magnați transilvani *oldă mag-nások* (magnați românesc). N-am avă și noi cuvânt, dacă ne am lăua după paradigmă maghiară, ca să facem reunii să i se reromanize pe magnați, pe nobili și pe români maghiarați din secuime?

Dar n'avem lipsă de apucături de acestea. Un popor cum e cel român, de și în staturi politice diverse, dar

compact și numeros, cel puțin de două ori așa numeros ca cel maghiar, are mai multă încredere în vitalitatea sa de căt să aibă lipsă a lui refugiu la astfelia de apucături. De vitalitatea lui se vor frângă și încercări, care se fac acum ca să îl dicimăcesc în interesul rasei maghiare.

Un lucru însă il pot face și români. Defensia urmată de secoli, mai bine și mai reu, o pot continua de aci încolo; trebuie să o continue și încă cu mai multă energie.

Să domnii, care ne atacă și se pregătesc de atacuri noave, credem că aceasta nu ne o vor lăua de căt în nume de bine. Apărându-ne nu facem mai mult de căt ei, facem mai puțin, însă după exemplul ce înșisii nișă!

Nu noi provocăm, suntem provocati; nu noi turborăm, vom se susținem echilibru, căci echilibrul restabilisce pacea și reintroduce bunăvoie între oameni.

Vom îsbăti? Dăeu și pe urmă și lumea, care începe a ne cunoașce din îndină în îndină mult precum și porturile dintre unii și alții, va ju-deca. Noi n'avem să ne temem nici de judecata dădească, nici de cea a lumii, până eri alături eri indusa în eroare, erau acum din ce în ce mai bine informată.

Cu toate aceste nu putem supri-mă părăsirea de râu, că din partea aceea, care dispune ați de searătă-rei nu vedem singură cu carea ar fi dateare. I stă acelei părți în voie a cultivei și întrețină pacea și bunăvoie între toți cetățenii statului, ca să se găndescă la așa ceva.

Ei bine, noi, ca și maghi, să ne inchinăm păcei și bunei voiri și an-gerul Domului ne va arăta și noile caleșe cu să ne mantuim de Irodul presei naționalitățile asupra noastră și cum pe altă cale să ne întoarcem în fața dreptul egal, promis prin lege, dar disputat prin unelurile maghiari-sătoare.

Atunci, vom avea pacea în inter-nul nostru și mulțimirea, că noi am binevoit și acelor ce ne au vrăjitoare pe noi. Atunci lumina conștiinței, a carei resărăt il vom serba poimâne va lumina însă și fară arșiță înstrăinei în inimile noastre, căci lumina con-si-țintă și una cu a soarelui și dră-pătăi, care vine dela mărirea tatălui ceras.

Revista politică.

Sibiu, în 22 Decembrie.

Este obiceiu ca oamenii în poziții înalte se primească în diua de anul nou gratulațiuni. Cu ocazia

aceasta se enunță apoi monarchii asupra situației politice din Europa. Împăratul Germaniei, se telegra-fează dela Berlin, speră, că pacea Europei în decursul acestui an nu va fi conturbată. Despre enunțările altor capete incoronate n'am mai cunoscut enunțările de aceste. Aflăm însă din diari le ce ne au venit cu postă de azi, că ministru prez. Tisa la acea-și fel de ocazie încă s'a enunțat pentru pace.

Pacea, se afiră acum și din alte părți, că va fi susținută cel puțin în anul 1883. „P. H.” cu toate acestea are o corespondență de la fronturi île rusești, în care, între altele, se poate vedea, că dispozitia oamenilor preste tot este resboinică. Oficierii, între care mulți de origine ger-mână, vorbesc cu multă positivitate că ei sunt gata cu desăvârsire de resboiu. Cu toții frigul, soldații și civili, cestă din urmă pentru bani scumpi, lucră la lărgirea și la repararea drumurilor. Cu un cuvânt, este o mișcare, care se poate observa numai în timpuri pre-mergătoare resboialelor.

Moartea lui Gambetta ia locul cel dință și putem dice cel mai mult în presa europeană. Comentarele se unesc într-o recunoaștere spirituală cel mare al lui Gambetta. Nicăi importanță lui politica nu se trăsa la îndoială, numai dacă a folosit geniul mortului Franciei sau nu a folosit, aci se împart opinii. Presidential re-publicei franceze se dice că auqind despre moartea lui Gambetta s'ar fi exprimat, că perdeerea lui i e preparată bilă. Înmormântarea lui se va face pe cheitul Statului.

Dela Bucurescii se scrie că în-vitarea la conferență încă n'a sosit. Puntele de desbatere se dice, că vor fi, prolongarea plenipotenției comisio-nel europene; extinderea competenței ei până la Brăila și acceptarea proiectului Barrére.

Gambetta.

Leon Gambetta se născuse la Cahors, din părinți francezi, dar de originea italiană, la 2 Aprilie 1838. Își faceă dreptul la Paris și se înscrise la ba-roul din acest oraș în 1859. Secre-tar al d-lui Crémieux, președinte al conferinței Mole, el deputat în Martie 1862, cu afacerile cincideci și patru. De atunci se consacră mai cu deosebire afacerilor politice și căstiga o imensă popularitate cu pleo-doria sa din procesul intentat diarelor care deschiseră o subscripție pen-tru a ridica o statuie lui Baudin, deputatul care fusese ucis pe o baricadă în Decembrie 1851. Gambetta era ad-

FOITA.

Bunică.

(Novelă.)
(Încheere.)

Doamne, bunică dar cum m'am mai urit și de postul astă; — până-i lumea mi se pare că nu mai sosesc și Sfintele Paști. Să uite bunică, căcăunguri încă se văd a fi oameni ca noi numai că vorbesc alta limbă, și ei de unde sătăi Mercurele și Vinerile? Eu nu scu de ce să le fie și lor erat a mânca ce le place și nouă au.

— Prostii unui Român și pri-cina, că dacă ar fi avut el minte de-stul nici noi n'hem post. Când a împărtășit Dănu legile, dragul bunică, a chiamat un Român, un Ungur, un Sas, un Neamț, cu o vorbă a chiamat din fiecare limbă căte un om și le-a dîs; „Alegă-tă și fiestă carele dintr-o voi o oală ori un crăciun din cele, ce le ve-deți aci acoperite; și cine ce să alege aceea va și mânca”. Românul lacom cole din fire, se îndeasă și apucănd înainte pune mâna pe oala cea mai zdrevănată decât toate. Când o des-copere vede că-i fasole goală. S'o

pună îndărăpt, nu era modru la pă-rut rêu și lui, de numai nu se trăgea de cap, dar n'avem cu să se facă. Acum trebuie să postim și noi, dacă aşa ne-a fost urșita, căci la din potrivă nu ne umblă bine. Ungurul a luat o crăciuță mică, dar indesuță cu carne; Sasul ear a luat, ce-a luat. — Să fi fost eu în locul Românilor, să ști bunică ca ce luam luam pe aleș.

De-al de astea-mi spunea bunică și eu le ascultam cu drag, căci sunt lucruri frumoase, cum numai bâtrâniștia spune. Nu i-aș fi mai trecut vre-o dată pe dinainte pentru mare lucru. Dar nu numai eu o aveam dragă, fără satul întreg. Să aveau de ce; căci bunică nu era o muere, cum sănii cel mai multe din țările noastre, care mai la nimic nu se pricep, și dacă lipsește bârbatul vre-o diou de acasă, cănd se întoarce dice: vai și ai! ea era harnică de lucru ca un bârbat și șia să împărătonice la trei slugi de odată. De aceea nu era un cununăd, o feștanie o îngropăciune mai de treabă, să fie închiamați și ea; ear bolnavilor tot cam ea le culegea dretele. Dretele sunt bine să se culeagă, pentru omul ce cam stă în cumpăna, ca să

se aleagă odată ceva de el; ori să moară ori să se scoale, — și dretele cum putere asta o au, numai cătă rebuscule de o muere erătă cum era buna, alt-cum și păcat. Când se ducea la culesul dretelelor, bunică mă luă cu sine, astă se scinde de rost. Mergam până la un istor departe, unde se sfauă dretele: Au mai fost ele, și în alte donă locuri, dar ar perit. Nu-i modru far săi spurcat cumva locul în părțile acelăi și dretelelor nu le place a crește fără numai în loc sfânt. Așa spunea bunică. În diua aceea nu-ți bâga o bucătură măcar în gură, să fi fost ori ce de ea.

După ce soseam la istorul cu dretele se punea și dicea un „Tatăl nostru” facea nouă mătăniu cu față cătră răsărit, apoi rupea un mănușnică zâti și în mână, cu flori de drete și le așează în doniță cu apă curată, ce-o udusește. Mai dicea un „Tatăl nostru”, mai face nouă mătăniu și mai rupe ear un mănușnică de drete. Si tot așa facea pâna se înșină nouă mănușnică în capăt. Atunci mergeam acasă, le ferbea într-o oală curată în apă în care le aduse. De era scris ca omul să mai aibă țile încă dela Dănu, dretele se

le fi fărt că de mult tot rămâne verdi ca edera; car de era aproape de ceasul morții dretele să faceau opărite cea de brumă îndată, ce le punea la foc. Astă o scia bunică cum se cade și acum o sciu și eu, — numai de ar da bunul Dănu să n'am lipșă de învestitura astă cătă oiu trăi. Uitam să vă spun, că cu apa de pe drepte scăldă pe bolnavul.

Dela o vreme tatăl meu se hotără că ori să mă dea undeva la școală la oraș, că dacă Amos nu ne înveță de loc ungurește neștiind nici el precum nici a scrie, ori să mă pună după o și-aș să mai tragă și ceva folos după mine. Bunică se îngrijă că dacă voi deveni pădurar — firește de vreme bună numai — să nu fiu mai prost de căt alții. De aceea mă înveță ea din vreme, că de căte ori voi urma apropindu-se de turmă niște păsări mari și negre, să le întimpin:

Corbule! coruble!

Nu 'mi numera oile,
Că oile's numerate
Cu săgeată 'mpărateasă,
Sângere te năpădeasă,
Si pe gură si pe nas,
Oile să ni le lași!

dile dela prima publicare a acestei prelungiri in „Tel. Rom.”

Oienbala, 13 Decembrie 1882.
Pentru comitetul parochial
Ioan Danciu m. p.,
adm. prot.

ad Nr. 450/1882 [319] 3—3

CONCURS.

De care ce la concursul escris din sedința dela 14 Septembrie a. c. nu s'a presentat nici o cerere, se scrie în conformitate cu concursul comitetului din sedința sa de azi de nou concurs pentru 2 stipendii à 80 fl., pe an menite pentru tineri români, ce ar urma cursul regulat la institutul agronomic reg. ung. din Kolos-Monostor.

Personele co dorește a folosi vreunul din aceste stipendii să substeașă cererile lor dea dreptul la subserisul comitet al asociației in Sibiu, cel mult până la 31 Ianuarie st. n. 1883. Cereri intrate mai târziu nu se vor lua în considerare. Ele au să fie insotite de următoarele documente:

1. Carte de botez în original sau în copie vidimată.

2. Atestat scolaristic, care să dovedească calificătuna recerută pentru a pută fi primit în amintitul institut sau dacă concurentul este elev al institutului acestuia, atestat de frecuentea de pe anul curent, dela direcția institutului eveniment și atestat de pe semestrul ultim al anului precedent. Pentru dovedirea celor de sub p. 2 al /-va fi consultat a se clăduce la suplăcă un program al institutului sau adverezine directorului despre calificătuna ce se cere pentru primire.

3. Atestat de séracie sau la întemplieră, de stare orfană, dat dela primăria comunei, subseris de parohul locului și vidimat de oficial politic (preturnă).

4. Declarația hotărâtă că nu are alt stipendiu.

Din sedința comitetului asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, jinută la Sibiu în 11 Noemvre st. n. 1882.

Iacob Bologa m. p.,
vpres.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secretar al II-lea.

Nr. 186. [329] 1—3

EDICT.

Marina născută Stanciu Marcu din Gurariu, carea dela anul 1878 a părăsit cu nevoie de legiuinței ei bărbat Dumitru Arsenie tot de acolo și privescuse în lume fără a să se îmbaciunea ei, — prin aceasta să citează, ca în termin de un an și o zi dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contra și în absență ei se va permuta și decide procesul divorțial înaintat de bărbat ei.

Sibiu, 18 Decembrie, 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Siliștei ca for matrimonial de I. în stanță.

Abonament nou cu preț redus

se deschide la diarul nostru pe cursul anului 1883, „Amicul Familiei” va apărea regulat 1/13 și 15/27 de a fie-cărei lume în numeri de $2\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ coale și va costa pe anul întreg numai 4 fl., pe $1\frac{1}{2}$ an 2 fl., pe $1\frac{1}{2}$ an 1 fl. v. a. Abonanții pe anul întreg, aceia cari vor trămite prețul de prenumerație în rate de căte 1 fl. — vor primi ca premiu de tot gratis două portrete foarte frumoase, în care se va prezenta Ma. Sa. Regina României în vestimente prenesti într'un tornec endear în celalt jescând la reșobtinut intocmit după indegetările a Iași și M. Sale.

Vom publica tot soiul de articluri de instrucție și distracție și asa pe largă acesă că vom cultiva cu predilecție literatură și lectură distracțivă; publicând numeroase novele originale (din cari una pre-

miată cu 100 franci se va începe chiar în anul 1) romane, schițe, aventuri, excușuni, poesii (din cari una premiată cu 50 franci pe ei în unul din cele dinăuntru numeri), semne alesă, glume, satire etc. — cum vorbesc poni și pe studiile sociale, literare și științifice; publicând urmărescul studiu a savantului prof. universitar și membru al Academiei rom. dr. Gregorius Silag „Renascerea limbii românești în vorbire și scrierile”, mai departe studiu despre căsătoria la România, apoi studiu de educație în familie, de economia domestică și de higiene și medicina poporului s. a. a. Abonanții noi la cerere proprie vor primi gratis încă și portretele M. S. Regelie și Reginei României, date ca premiu în anul acesta.

— Asemenea invităm la abonament pe diarele:

„Cărțile Săteanului Român”. Va

esi în fie care lună căte o carte barem de

coala, și va publica tot soiul de articluri ce pot servi poporului român spre înțețătură și petrecere.

Prejudiciul de prenumerație pe anul întreg e numai 1 fl. v. a. — pentru România și străinătate 3 franci — lei, plătiți și în timbre postale. Abonanții vor primi gratis portretul distinsului nostru publicist George Baritiu și a lui Avram Jancau, care din urmă numai pentru aceea nu s'a putut în anul 1882 prentru, după multe umbri și cheltuieli, abia în dilele trecute am putut să ne căstigăm un portret bunenimerit a deșeului.

„Preoul Român”. Va esi în 1-a și 16-a de a fie-cărei lune, și va publica tot soiul de articluri din sfera bisericășă școlastică și literară — de interes în prima linie pentru clerul român. — Mai ales atrage atenția unei clercului rural asupra predilecților publicând în acest an.

Preul pe un an 4 fl., pe $1\frac{1}{2}$ an 2 fl., $1\frac{1}{2}$ an 1 fl. — pentru România pe an 10 franci — lei. Abonanții pe anul întreg vor primi de tot gratis portretul distinsului nostru filolog și istoric Timotei Cipariu.

Abonanții noi, la cerere proprie, vor primi asemenea de tot gratis și portretul Ese. Sf. Domnului Dr. Ioan Vancea de Busuioaca, Arhiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia, Făgăraș, dat ca premiu în anul acesta.

Toate trei diarele acestea — cu toate patru și pentru abonanții noi cu toate opt portrete de premiu de odată abonate costau numai 8 fl., pe $1\frac{1}{2}$ an 4 fl.

Colegații vor primi gratis tot al 5-lea exemplar în natură ori în bană.

Rezultatul concursului nostru. La concursul nostru escris din partea Admistrației acestui județ au intrat opt novele, patrupsedice poesii și două studii sociale, dintre cari numai trei novele și septe poesii său au fost publicabile și, așa cum acesea său și pută admite la concurs. Dintre acestea său judecat cu majoritate de voturi de mai bune și prin urmare premiate: Novela istorică originală „Domnul Tudor” cu deviza „Amor si Patria” și poesia „Viteazul Codru” (Amitire din bărbați) cu deviza: „O româncă mai bină moare împlându-și fer în sicdat spus ruginiesc și se iubească un păgan”! Desfășându-se epistolele semnate cu aceste devise, s-au afărat că noua „Domnul Tudor” este scrisă de domnisoara Emilia Lungu din Timișoara, ar poiesi „Viteazul Codru” de domnul Vasiliu B. Munteanesc din Chibed, carea în urma acestei său și trimis primele escrise, și anume d-rii E. Lungu 100 franci în aur și d-lui V. B. Munteanesc 50 franci în aur, — ear primul de 50 franci în aur, escris pentru cel mai bun studiu social neputindu-se strada, din cauza lipsei de operați publicabile, au ramas a sa din nou la concurs tot pentru un studiu social. Au următoarele operate concursuale său rugăci a nu avisa până în ultima Decembrie st. v. a. c. că doresc să li se retrimită și sub ce adrese operatele dlor său nu da voia ca încăt acela, chiar și pe largă unele corecte din parte-ne, să fi publicabile să le publică în diarul nostru.

„Amicul Familiei” în Gherla.

Concurs la sece premii — 2 căte de 100 și 5 căte de 50 franci în aur — se scrie prin Admistrațiea diareelor „Amicul Familiei” și „Preoul Român”. Cu căte 100 franci în aur se va prezenta cea mai bună nouă originală publicând în „Amicul Familiei” și cel mai bun articol din sfera științelor teologice publicând în „Preoul Român”. — Cu căte 50 franci în aur se va prezenta cea mai bună poesie și cel mai bun studiu social publicând în „Amicul Familiei” și cea mai bună predica funebrală și predica ocazională publicând în „Preoul Român”.

Terminul la fie-care și 18/30 Iunie an. 1883 precănd manuscrisele, neșrubesc de autor prevedute cu care ar devise, — sunt a se irimbi la Admistrațiea numi-

telor diare în Gherla (Sz. „ujvár” — Transilvania) altăundără la ele și o epistolă sigilată cu sigil străin, care în lăuntru se arăta numele autorului ear din afară se poarte deviza operatului. [333] 1

sala ea mică de „sedințe”, ceea ce se aduce la cunoștința proprietarilor interesați ca să se prezinte acolo pe calea publicării pe lângă observarea că aceia, care nu se vor fi prezentat, în „întelșul art. de lege XLV. §. 9 se consideră că cousin cu co-masarea.

Din sedința tribunului reg. din Elisabetopol jinută la 4 Decembrie 1882.

Nagy Lajos m. p., **Butak** m. p., notar.

Sz. 4999—1882 telekv. [331] 1—1

Árverési hirdetmény.

A Nagy-Enyedi kir. jászabirág mint telekkönyvi hatóság részéről közölt tételek, hogy a nagy szébeni „Albina” hatalmifelét végrehajtják 500 frt töke ennek 1882 April 29-től járt 6% kamatai 3 frt 10 kr. ovási 1/3%, valódi díj 15 frt 20 kr. és 6 frt 50 kr. költséges kioldégtégy végett végrehajtást szervező Birlej Győrgynek az Ohábai 347 sz. tkvben A + 1—7 r. sz. alatti fekvékből ott éllett felé rész jutalék meleyek közül az 1. 4. és 5 rend sz. alatti szélök becsértéke 139 frt a 2. 3. 6. és 7 alatti föld birtok 163 frt összesen 302 frtból megállított kikötött árban Ohába község elöljárósági helyiségében 1883 évi Ianuar hónap 22-én delfel 10 órákor tartandó nyílvárosnak árvérezés kikötött áron alól is eladtak.

Venni szándékozók kötelesek a kikötött áltási ar 10% át készpénzben vagy pedig az 1881 évi LX. t. cz. 42. §. jelzetű ár folyamal számított ovadék képesnek nyilvánított érték papíroban a kikötött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó mint telítet hivatalhoz lefizetni, első részletet az árvérezést számítva 15 nap, a második 50 és a harmadik 45 nap alatt.

Kümmenben az árvérezés megállapított feltételei alölti tkvi hatóságnál a hivatalos orák alatt és az Ohábai elöljáróságnál megtekintetők.

A kir. jászabirág mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy Enyeden 1882 October 10-én.

Sz. 4699—1882 telekv. [330] 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagy enyedi kir. jászabirág mint telekkönyvi hatóság részéről közölt tételek, hogy az „Albina” hatalmifelét végrehajtató 1882 frt töke, ennek 1881 october 1-től járt 8% kamataj 7 frt 15 kr követelésre kioldégtégy végett végrehajtást szervező Steff Juon és neje Steff Jóva szül. Popának az Ohábai 87 sz. tkvben A + 1—23 r. sz. tekvések 1579 frtból megállított kikötött áltási árban Ohába község elöljárósági helyiségében 1883 évi Ianuar hónap 17-én dél e. 10 órákra tartandó nyílváros árvérezés kikötött áron alól is eladtak.

Venni szándékozók kötelesek a kikötött áltási ar 10% át készpénzben vagy pedig az 1881 évi LX. t. cz. 42. §. jelzetű ár folyamal számított ovadék képesnek nyilvánított érték papíroban a kikötött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó mint telítet hivatalhoz lefizetni egy harmadát 30 és harmadik 45 nap alatt.

Küllőben az árvérezés megállapított feltételei alölti telekkönyvi hatóságnál a hivatalos orák alatt és az ohábai elöljáróságnál megtekintetők.

A kir. jászabirág mint tkvi hatóságtól.

Nagy Enyeden 1882 September 29-én.

Viena! Paris! London!

Audiți și mirațivé!

Admistrațiea massel a făltiei „Mari fabrice Anglo-Britice de Argint” vine să anunțe că se sub prețul de vîndă. Pe lângă trimerile unei sau de lungă rambură de fl. 8.50 primesc cunoștință cu servicii foarte deosebite și de desert din argintul cel mai fin și argintul cel mai năuduț preț de 44 fl. și 48 fl. și 52 fl. cu carea comandator generalul de armate române condamnează scrierile 10 ani ab.

6 cutii de masă cu lamaș esențial de oțel.
6 furajuri de argint vorbit anglo-brit.
6 linguri massive de masă de argint anglo-brit.
1 lingură de spăz, de argint anglo-brit.
1 lingură massive de lăptă, de argint anglo-brit.
6 răzinoare de cupă esențiale de argint anglo-brit.
6 linguri massive de desert de argint anglo-brit.
6 furajuri de desert de argint vorbit anglo-brit.
1 rezervator esențial de piper de sachet.
6 palme frumosu massive de ouă.
6 lingurițe fine de ouă de argint anglo-brit.
1 tavă splendidă de argint anglo-brit, de 30 cm. de lungă.
1 străucrător de teă sortă cea mai fină.

2 furajuri pompos de salom
62 buchiță.

Dovada că anul meu n'are ciarlatană drept basă, mă oblig prin aceasta în public, dacă nuvină mi convin, a oprimi fără nici o pedeapsă, prin urmări or ei comandă și fară risici.

Cine vrea să capete marfa bună și solidă, să se adreseze pe căt timp mai este provisie, cu toții încrezăre la

J. H. Ribinovitz, Viena.

Depozit central al fabricii de argint Anglo-Brit. II. Schaffhauserstrasse 20.

Praf de curăță pentru serviciul de mai sus se afilă la mină per secătă 15 cr. [326] 6—6

Filiale: Paris, London.

Pentru Serbători

îmi permit a atrage eu tot respectul atenționare asupra

decoraționilor de tot felul pentru pomul de Crăciun — — — — —

Pescuieni - Murenă (Aalisch) sardinelor russesci și franceze, hiringelor rotunde, și olandeze, caviarului, (icre), rum, teă, făină, precum și asupra tuturor articolilor din specialitatea băncășiei, de calitatea cea mai distinsă și pe largă prețurile cele mai ieftine. [326] 3—3

Ludovic Fuchs

Strada pintenului și măcelăritor.

Nr. 5735 1882 civ. [322] 1—3

Publicațione.

Pentru prelucrarea rugăciu ilui Teodor Cozocă a proprietar din Elisabetopol în privință la concesiunea comasăriei hotărău Elisabetopolii să a făsat pe **dina dela 22 Ianuarie 1883 înainte de ameađia la 9 ore** la acest tribunal regesc în

Zambach și Gavora.

Fabrică de vestimente și recusite bisericescă

de rit catolic și grec. [305] 16—30

in Budapest, strada Vațului, Váczi utca Nr. 17.

Felon sau Odajdii, Albe, Stihare, Dal-

matice, Baldachin, Paproci. Toate fe-

liurile de steaguri, și pentru societăți

industriale (și pen- tru pompieri) co-

Comanda se efectuează prompt.

— Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altre

vor pe alturi, pictoflebne, cădelește, paci- fical, candele de altar, policandire pentru biserici, ră- pide, chivot, cărti de Evangelie etc.

